

Somație de plată europeană. Opoziție formulată de pârât. Cale de atac

Cuprins pe materii: Drept comercial. Obligații

Index alfabetic: somație de plată europeană

- opoziție
- cerere de reexaminare

Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, art. 17, art. 18 alin. (1), art. 20 alin. (2)

Opoziția la o cerere de instituire a somației europene de plată nu este o cale de atac.

Calea de atac ce poate fi exercitată împotriva hotărârii prin care s-a respins, în mod greșit, opoziția formulată de pârât la somația europeană de plată este cererea de reexaminare reglementată de art. 20 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată, iar nu apelul.

Secția a II-a civilă, Decizia nr. 527 din 13 februarie 2014

Prin cererea înregistrată pe rolul Tribunalul Hunedoara sub numărul XX08/97/2011, creditoarea SC V.P. SRL a înaintat o cerere de somație de plată europeană către debitoarea A.C. Insurance NV Sucursala Cehia, întemeiată pe dispozițiile art. 7 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, formularul A.

Prin sentința nr. 3032/CA/2012 pronunțată de Tribunalul Hunedoara în dosarul nr. XX08/97/2011 au fost respinse atât excepțiile, cât și opoziția formulate de către debitoarea A.C. Insurance NV Sucursala Cehia la somația europeană de plată emisă la cererea creditoarei SC V.P. SRL, pentru suma de 268864,06 Euro.

În consecință, în temeiul art. 18 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, a fost declarată executorie somația europeană de plată atașată, emisă la 21.02.2012 și comunicată debitoarei la 23.02.2012, pentru suma de 268864,06 Euro.

De asemenea, s-a dispus emiterea declarației de constatare a forței executorii, formular G din anexa VII din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.

Pentru a pronunța această hotărâre, prima instanță a reținut că prin sentința nr. 669/CA/2012, pronunțată de Tribunalul Hunedoara, a fost emisă, la cererea creditoarei SC V.P. SRL prin SCP T.A. SPRL, către debitoarea A.C. Insurance NV Sucursala Cehia, somația de plată europeană, conform dispozițiilor Regulamentului C.E. nr. 1896/2006.

S-a constatat că, în urma comunicării acestei somații alături de formularul E și F din Regulamentul C.E. și copia formularului A, prin recomandată primită de către debitoare la data de 29.02.2012, a fost formulată opoziție, la data de 12.03.2012, respectiv, în termenul legal de 30 zile prevăzut de art. 16 din regulamentul C.E. nr. 1896/2006.

Raportat la excepția necompetenței materiale a Tribunalului Hunedoara s-a apreciat că excepția invocată de către debitoare este nefondată, potrivit art. 2 pct. 1 lit. b) C. proc. civ. litigiul din prezenta cauză având natură civilă dată de calitatea părților de profesioniști.

Cu privire la excepția prescripției dreptului la acțiune la data de 18.06.2011, raportat la expirarea termenului de la 2 ani de la producerea evenimentului asigurat din 17.06.2009 (notificarea de deschidere a procedurii insolvenței în dosar nr. xx IE 6/09 a Amstgericht Köln) s-a considerat că este, de asemenea, nefondată. Termenul de prescripție de doi ani, aplicabil raporturilor dintre părțile în litigiu și care vizează obiectul poliței de asigurare nr. 65828/31.05.2008 a început să curgă de la data când creditoarea a fost înștiințată că nu-și poate valorifica întreaga creanță în procedura falimentului debitoarei sale, L. GmbH, respectiv la data de 10.12.2009, când a și formulat și depus opoziția la administratorul judiciar al firmei în lichidare și al cărui răspuns a fost dat prin Raportul nr. VI din 19.03.2012.

Pe fond, prima instanță a apreciat că opoziția formulată de debitoare A.C. Insurance NV Sucursala Cehia este neîntemeiată, creditoarea SC V.P. SRL prin SCP T.A. SPRL dovedind îndeplinirea tuturor obligațiilor asumate prin contractul Polița de Asigurare nr. 65828/31.05.2008, precum și riscul asigurat, respectiv contravaloarea mărfurilor livrate cumpărătorului L. GmbH, creanța acesteia fiind certă, lichidă și exigibilă, astfel cum a fost solicitată prin cererea de somație de plată.

S-a reținut că între SC V.P. SRL și L. GmbH s-a încheiat contractul de vânzare - cumpărare nr. 12/14.01.2008, având ca obiect vânzare-cumpărarea de produse metalurgice, plata acestora urmând a se face conform pct. 5 din contract „Condiții de plată”. Potrivit pct. 5.7 din acest contract: „Vanzătorul își rezervă dreptul de proprietate asupra produselor livrate Cumpărătorului, cât și asupra produselor procesate de către Cumpărător până la încasarea integrală a valorii facturate aferente produselor livrate”. O parte din marfa livrată către Cumpărător nu a fost achitată, printre care și cea livrată cu facturile seria VPC nr. 9383/27.06.2008, nr. 9384/27.06.2008, nr. 9386/28.06.2008, nr. 9387/28.06.2008, nr. 9388/28.06.2008, nr. 9389/29.06.2008, nr. 9390/29.06.2008 și nr. 9394/30.06.2008.

Pe de altă parte, între SC V.P. SRL prin SCP T.A. SPRL și A.C. Insurance NV Sucursala Cehia s-a încheiat un contract de asigurare, respectiv Polița de asigurare nr. 65828/31.05.2008, cu valabilitate din 01.06.2008 până în 31.05.2009, cu o perioadă asigurată de 12 luni, având un procentaj asigurat de 85%, perioada maximă de creditare 90 zile, pentru o activitate desfășurată „vânzarea en gros de produse din metal”, perioada de facturare fiind 30 zile, moneda stabilită a poliței - Euro.

Creditoarea are o creanță certă, lichidă și exigibilă, pe care debitoare ar fi trebuit să o achite în conformitate cu punctul „Pierderi

acoperite de Polița – Insolvența - (00300.00)” din Polița de asigurare nr. 65828/31.05.2008, care stipulează „În scopul acestei polițe, Pierderile acoperite de Insolvență înseamnă oricare dintre următoarele evenimente sau situații: a) instituirea unei proceduri judiciare sau administrative conform legii din țara cumpărătorului, prin care bunurile și afacerile cumpărătorului sunt subiectul controlului sau supervizării unei instanțe judecătorești sau a unui organism numit de instanța de judecată, în scopul reorganizării sau lichidării. Pentru acest tip de pierdere, data pierderii va fi considerată: pentru a) și b) data în care instanța a luat o astfel de decizie”.

La data de 17.06.2009, Amstgericht Köln a dispus deschiderea procedurii insolvenței la L. GmbH, iar, la data de 29.06.2009, administratorul judiciar provizoriu a notificat insuficiența masei credale pentru a acoperi celelalte datorii credale scadente, motiv pentru care la solicitarea instanței, la data de 14.07.2009, administratorul judiciar provizoriu a notificat creditorii. Adunarea creditorilor din data de 24.09.2009 a decis ca activitatea societății L. GmbH să rămână suspendată, astfel societatea urmează a fi lichidată.

Creditoarea a respectat: ”Obligația de a notifica depășirea perioadei maxime extinse de creditoare (18500.01)”, notificând debitoarei, în termenul convenit, suma datorată și neachitată de către cumpărătorul L. GmbH, acoperită de polița de asigurare nr. 65828/31.05.2008. Totodată, a formulat și depus la debitoare „Cerere de despăgubire (21700.00)”, anexând toate informațiile disponibile, înainte de termenul stipulat de 6 luni de la „Data Pierderii”, așa cum reiese din „Raport al Reclamației” Modelul A, referitor la Polița de asigurare nr. 65828 și declarația nr. 9095108, având ca și cumpărător pe L. GmbH nr. 16732295.

Împotriva acestei sentințe a declarat recurs, calificat apel, debitoarea SC A.C. Insurance NV, Sucursala Cehia care a solicitat, în principal, casarea sentinței recurate și trimiterea cauzei spre rejudecare instanței competente, pentru motivele prevăzute de art. 304, pct. 1, 4, 5, 6, 7, 8 și 9 C. proc. civ., raportate la prevederile art. 312 alin. (3), (5) și (6) C. proc. civ., prima instanță soluționând procesul fără a intra în cercetarea fondului, modificarea hotărârii nefiind posibilă.

În subsidiar, a solicitat casarea sentinței recurate și, în rejudecare, să se respingă acțiunea reclamantei ca neîntemeiată.

În motivarea apelului s-a susținut că sentința atacată a fost pronunțată cu încălcarea directă a prevederilor Regulamentului CE nr. 1896/2006, cu referire la art. 16 și 17 întrucât, din punct de vedere procedural, reclamanta nu are posibilitatea de a se opune opoziției formulată de către debitoare și nici nu are posibilitatea de a se opune înaintării cauzei spre a fi judecată de instanța competentă de drept comun în alte condiții decât cele prevăzute de regulament.

S-a invocat că întâmpinarea reclamantei, raportată la poziția sa procesuală, obiectul cauzei și stadiul procedurii, nu putea fi admisă,

fiind fără efect, și nefiind prevăzută de Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, iar instanța nu avea posibilitatea de a admite sau respinge opoziția formulată, trebuind să ia act de această opoziție și să continue procedura pe drept comun, potrivit tuturor normelor de drept intern. Chiar dacă procedura reglementată de Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, cel puțin în prima fază, nu este una contencioasă, Codul de procedură civilă impune aplicarea unei proceduri contencioase de către instanță, bazată pe contradictorialitate, administrare de probe, și judecare (inclusiv deliberare). După această etapă, analizând pozițiile părților precum și probele depuse la dosar raportat la cererea reclamantei, instanța poate să admită cererea, emițând totodată și somația sau poate să o respingă.

Din punct de vedere al caracterului opoziției, analizând textul de lege arătat mai sus, se poate reține că, raportat la legislația națională, opoziția formulată de către subscrisa la somația europeană de plată are caracterul unei veritabile căi de atac.

Apelanta a considerat că soluționarea cererii reclamantei potrivit regulilor de drept comun, după formularea opoziției, nu poate fi făcută de același complet de judecată ori având în componență același judecător care a emis Somația Europeană, solicitând, potrivit art. 17 alin. (1) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, coroborat cu art. 24 C. proc. civ., înaintarea soluționării dosarului instanței competente, potrivit normelor de drept comun, solicitare care a fost ignorată de instanță.

În ceea ce privește raportul dintre legislația națională și legislația comunitară, așa cum consideră și Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția civilă și de proprietate intelectuală, prin decizia civilă nr. 2119 din 31 martie 2008, instanța trebuia să ia în considerare, pe lângă prevederile art. 148 alin. (2) din Constituția României și principiul efectului direct al tratatelor, precum și cel al supremației dreptului comunitar. Un alt principiu de care instanța națională trebuie să țină seama este obligația de a nu aplica dreptul național contrar dreptului comunitar.

În drept, au fost invocate dispozițiile art. 299, 304 și urm. C. proc. civ.

Prin întâmpinarea depusă, intimata SC V.P. SRL, în insolvență, a solicitat respingerea recursului, în principal, ca inadmisibil, iar, în subsidiar, ca nefondat.

Prin decizia nr. 5/2013 din 27 februarie 2013, Curtea de Apel Alba Iulia, Secția a II-a civilă, a respins excepția inadmisibilității apelului, invocată de intimata SC V.P. SRL - în insolvență.

A admis apelul declarat de debitoarea SC A.C. Insurance NV, Sucursala Cehia împotriva sentinței nr. 3032/CA/2012 pronunțată de Tribunalul Hunedoara în dosarul nr. xx08/97/2011.

A anulat sentința atacată și a trimis cauza spre rejudecare Tribunalului Hunedoara.

Pentru a se pronunța astfel, instanța de apel a reținut următoarele:

Reclamanta SC V.P. SRL - în insolvență a depus la data de 25.11.2011 o cerere de somație europeană de plată împotriva debitoarei SC A.C. Insurance NV, Sucursala Cehia, utilizând formularul tip A din anexa nr. I la Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.

După introducerea acestei cereri, în temeiul art. 7 din Regulament, dispozițiile actului european nu prevăd, pentru emiterea Somației europene de plată (SEP), o ședință de judecată, procedura desfășurându-se exclusiv în scris, cu excepția cazului în care procedura face obiectul unei opoziții, situație în care există posibilitatea organizării unei ședințe de judecată în conformitate cu procedurile naționale.

În conformitate cu dispozițiile art. 8 și 12 din Regulament, examinarea cererii și emiterea SEP se fac de către instanță exclusiv pe baza informațiilor furnizate de către reclamantă, fără a proceda la o evaluare a probelor, prin utilizarea formularului E.

Astfel, până la emiterea SEP pârâtul nu este citat în procedura necontencioasă, emiterea citației pentru termenul de examinare al cererii din 13.02.2011, primită de debitoare la 05.12.2011 sau depunerea unei întâmpinări față de cerere, neavând efectul stabilirii unui alt moment de curgere a termenului de depunere al opoziției, contrar susținerilor reclamantei-intimate, așa cum corect s-a reținut de către prima instanță.

Doar prin formularul E instanța aduce la cunoștința debitoarei, în calitate de pârât, drepturile și opțiunile acestuia, respectiv, fie de a plăti suma menționată în somație, fie de a se opune somației, făcând opoziție la instanța de origine, prin utilizarea formularului F, somația urmând să devină executorie doar în lipsa opoziției.

În vederea exercitării dreptului la opoziție, potrivit art. 16 alin. (1) din Regulamentul sus-menționat, formularul F îi este comunicat odată cu somația, iar termenul de 30 de zile pentru trimiterea opoziției curge de la data la care SEP, emisă la 21.02.2012, i-a fost comunicată sau notificată, în speță, la 29.02.2012, excepția tardivității opoziției fiind nefondată.

Întrucât, prin formularea opoziției în condițiile art. 16 alin. (3) din Regulamentul CE nr. 1896/2006 pârâtul indică doar faptul contestării creanței reclamantei, nefiind obligat să precizeze motivele acestei contestații, soluționarea acestei opoziții de către prima instanță, ca și o cale de atac împotriva somației, a fost greșită, cu interpretarea și aplicarea greșită a normelor europene precizate în prezentul litigiu transfrontalier.

În acest context, dispozițiile art. 17 care reglementează efectul opoziției prin obligativitatea continuării procedurii în fața instanțelor competente din statul de origine, în conformitate cu normele de procedură civilă de drept comun, nu pot fi interpretate în sensul instituirii unei căi de atac neprevăzute de normele europene, opoziția

debitoarei fiind doar expresia refuzului său de a accepta soluționarea litigiului pe procedura somației europene.

Constatând acest refuz, prima instanță ar fi trebuit să o informeze pe reclamantă despre depunerea opoziției și dreptul acesteia de a solicita, expres, ca procedura somației europene de plată să înceteze la acel moment, fără continuarea litigiului pe drept comun.

Nerespectând această procedură, prin soluționarea nelegală a unei opoziții în procedura sumară și necontinuarea litigiului pe dreptul comun, cu aplicarea normelor de procedură civilă, în lipsa solicitării exprese a încetării procedurii, prima instanță a declarat, greșit, executorie somația ce a emis-o, cu încălcarea condiției prevăzute de art. 18 alin. (1) de a nu se formula opoziție.

Pentru aceste considerente, susținerile intimatei privind inadmisibilitatea unei căi de atac împotriva sentinței primei instanțe prin referire la dispozițiile Regulamentului, exercitarea și respingerea opoziției și prevederile O.G. nr. 5/2001 și O.U.G. nr. 119/2007 au fost găsite nefondate.

Nefiind prevăzută opoziția de Regulamentul CE nr. 1896/2006, ca și cale de atac, hotărârea prin care a fost respinsă nu putea fi atacată prin exercitarea reexaminării prevăzute de actul european la art. 20 alin. (1), din momentul depunerii opoziției procedura trebuind să continue potrivit normelor procesuale civile române ce guvernau atât procedura de judecată, cât și căile de atac.

În caz contrar, debitoarei, supusă unei proceduri nelegale, i s-ar încălca accesul la justiție garantat de art. 6 din CEDO pentru a contesta nelegalitatea hotărârii pronunțate împotriva sa și caracterul executoriu al unei somații rămase fără efect de la momentul formulării opoziției.

Ca urmare a obligativității continuării procedurii pe dreptul comun nu poate fi raportată admisibilitatea apelului promovat nici la căile prevăzute de legislația specială, O.G. nr. 5/2001 și O.U.G. nr. 119/2007, motiv pentru care excepția inadmisibilității invocată de intimată a fost respinsă.

S-a mai reținut că, având în vedere examinarea formală, la emiterea somației, a înscrisurilor depuse de reclamantă, în principiu, în continuarea procedurii pe dreptul comun, în cazul prezent, prin analizarea opoziției, față de judecătorul care a pronunțat sentința atacată, nu se poate reține incidența dispozițiilor art. 24 C. proc. civ. raportat la art. 105 C. proc. civ.

În condițiile în care prima instanță nu a analizat, ulterior opoziției, cauza pe fond, aspectele invocate de către apelantă cu privire la competența materială a instanței de fond, excepția prescripției dreptului la acțiune și la temeinicia cererii reclamantei nu pot face, în prezent, obiectul controlului judiciar.

Împotriva acestei decizii a formulat recurs recurenta-creditoare SC V.P. SRL Hunedoara prin lichidator judiciar SCP T.A. SPRL Deva, aducându-i următoarele critici:

1. Instanța de apel a încălcat formele de procedură prevăzute sub sancțiunea nulității, prin judecarea unei căi de atac neprevăzute de lege, împotriva hotărârii date asupra opoziției.

În acest sens, s-a susținut că soluționarea excepției inadmisibilității căii de atac exercitate împotriva hotărârii de respingere a opoziției este greșită, calea de atac formulată de către debitoarea apelantă nefiind prevăzută de Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.

Recurenta a apreciat că singura cale de atac este opoziția, pe care debitoarea a exercitat-o, aceasta fiind respinsă prin sentința nr. 3032/CA/2012 a Tribunalului Hunedoara.

S-a mai susținut că soluția dată asupra opoziției nu poate fi atacată decât în condițiile art. 20 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, care se referă la reexaminarea somației.

Recurenta-creditoare a făcut o analogie între dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1896/2006 și dispozițiile O.G. nr. 5/2001 și, respectiv, O.U.G. nr. 119/2007.

2. Instanța de apel a soluționat cauza fără a intra în cercetarea fondului, pronunțând o hotărâre cu greșita aplicare a legii, respectiv a dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 1896/2006.

În acest sens, s-a susținut că, în mod greșit, instanța de apel a reținut că prima instanță nu ar fi analizat cauza pe fond și că aspectele invocate de către debitoare privind competența materială a instanței, excepția prescripției dreptului la acțiune și temeinicia cererii creditoarei, nu ar putea face obiectul controlului judiciar, dimpotrivă, prima instanță a analizat cauza pe fond, iar fiecare dintre părți a formulat apărări, a propus și administrat probe, exercitându-și drepturile procesuale.

Analizând decizia recurată, prin raportare la criticile formulate și la dispozițiile legale incidente, Înalta Curte a constatat că recursul este fondat, pentru următoarele considerente:

Temeiul juridic de instituire a unei proceduri europene de somație de plată îl constituie dispozițiile Regulamentului (CE) nr. 1896/2006.

Este adevărată susținerea recurentei-creditoare în sensul că Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 nu prevede calea de atac a apelului, însă, la fel de greșită este și hotărârea primei instanțe, deoarece opoziția, reglementată de art. 16 din același act normativ, nu este, la rândul său, o cale de atac împotriva cererii de instituire a somației de plată.

În acest sens este întemeiată analiza făcută de către instanța de apel cu privire la faptul că prima instanță a declarat, în mod greșit, executorie somația pe care a emis-o cu încălcarea condiției prevăzute de art. 18 alin. (1), aceea de a nu se formula opoziție.

În această situație prima instanță trebuia să facă aplicarea dispozițiilor art. 17 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.

Cu toate acestea, chiar dacă prima instanță a făcut o greșită aplicare a dispozițiilor art. 16, 17, și 18 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, și instanța de apel a făcut o greșită aplicare a dispozițiilor

legale privind calea de atac în această situație, în speță fiind aplicabile dispozițiile art. 20 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, cererea de apel trebuind a fi recalificată drept cerere de reexaminare și trimisă la prima instanță, unde trebuie soluționată de un alt complet decât cel care a soluționat, pe fond, opoziția, în cauză fiind aplicabile, prin analogie, dispozițiile O.G. nr. 5/2001 și, respectiv, O.U.G. nr. 119/2007, cu privire la competența de soluționare a cererii de reexaminare.

În soluționarea cererii de reexaminare instanța va ține seama de cele arătate mai sus cu privire la dispozițiile art. 16, 17, și 18 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.

Având în vedere cele de sus, în baza art. 312 alin. (1), (3) și (5) raportate la art. 304 pct. 9 C. proc. civ. și, respectiv, la art. 16, 17, 18 și 20 din Regulamentul (CE) nr. 1896/2006, Înalta Curte a admis recursul, a casat decizia nr. 5/2013 din 27 februarie 2013, pronunțată de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția a II-a civilă, a calificat calea de atac exercitată de către debitorul SC A.C. Insurance NV, Sucursala Cehia împotriva sentinței nr. 3032/CA/2012 din 2 octombrie 2012 a Tribunalului Hunedoara, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, ca fiind o cerere de reexaminare și a trimis cauza spre competență soluționare la Tribunalul Hunedoara, Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal.